

rier, man skal handle her, men efter praktiske Hensyn til, hvad der passer for det Land, man lever i, og de Tidens Forhold, hvorunder man lever“.

Saaledes talte den højtærede Stats- og Finansminister i sin Forelæggelsestale. Hvis blot den samme Aand — ja, jeg turde næsten sige den samme Haand — ogsaa havde præget de almindelige Bemærkninger til Toldlovsforslaget, og disse Bemærkninger dernæst selvfølgelig ogsaa havde præget selve dette Forslags Enkeltheder, da havde man fra vor Side kunnet hilse dette Forslag med betydelig varmere Følelser, end Tilfældet nu er.

Til Trods for, at den højtærede Stats- og Finansminister i sin Forelæggelsestale henviste adskillige Gange til disse almindelige Bemærkninger, maa det beklageligvis slaas fast, at mere svage Bemærkninger er sjældent set, i alt Fald i Forhold til dette Lovforslags dybt- og vidtgaaende Betydning.

Jeg har nylig i Dagspressen set anført en skarp Kritik af den rent sproglige Side af de Bemærkninger, der ledsager de Skattelovforslag, vi her drøfter. Jeg skal nu ikke nægte, at det vilde være ønskeligt, om en noget bedre Sprogbehandling opnaaedes paa disse Omraader. I al Almindelighed kan det dog neppe forlanges, at slige Lovforslagsbemærkninger, de saakaldte Motiver, skal være den rene Litteratur, men til Gengæld maa det kunne forlanges, at de skal være klare, logiske og af størst mulig Vægt for Begrundelsen af det paagældende Lovforslag. Med Hensyn til Ikke-Opfyldelsen af disse Krav tror jeg nok, at Toldlovsforslagets Bemærkninger sætter Rekord. De fylder rent kvantitativt knap 3 Sider og indledes med Bemærkningen om, at den Revision af den nugældende Toldlov, som først fastsattes til Oktober 1916, Gang paa Gang er blevet udsat paa Grund af de ved Verdenskrigen foraarsagede Forhold, senest ved Lov af December 1920, hvori bestemtes, „at Forslag til en ny Toldlov ikke behøver at forelægges Rigsdagen før i Samlingen 1921—22.“ Efter saaledes at have fremhævet det Moment af unormale Tilstande, som hidtil har begrundet Revisionsudsættelserne, gaar man uden at blinke, blot med en Linies Luft imellem — maaske bestemt til at rumme de Tanker, enhver Læser kan have Lyst til at gøre sig selv i den Anledning —, over til en Karakteristik af dansk Toldpolitikks Udvikling i de sidste 100 Aar, hvilken Karakteristik viser en bestemt Forskydning i beskatningsmæssig Henseende samtidig med en Udjævning og Nedsættelse af Beskyl-

telsestolden. Derefter erklærer Motiverne kort og godt, at „nærværende Forslag søger paa forskellig Maade at føre disse Linier videre“.

Hvorfor det nuværende Tidspunkt har været bedre egnet end et hvilket som helst tidligere Tidspunkt siden 1916 antydes ikke med et Ord. Forslagets Motivering er da alene den, at det er „nærværende“, og med denne enkle Kendsgerning maa man altsaa lade sig nøje og dette vel at mærke i en Stund, der er saa sørgelig rig paa Stof til Begrundelser for en ny Toldlov — at sige, hvis denne var derefter.

I snart 1½ à 2 Aar har vort Samfunds Opmærksomhed paa den bitreste Maade været paavirket af en ødelæggende industriel og social Krise; i snart et Aar har Danmarks Rigsdag haft det samme Problem til Drøftelse, ganske vist til en mindre frugtbar, men dog derfor ikke mindre indgaaende Drøftelse. Tanker og Krav er blevet fremsat saa at sige i en Uendelighed. Regeringen, deriblandt den højtærede Stats- og Finansminister, har lige saa ofte afvist disse Krav, at sige, hvor de gik ud paa Valutaafgifter, midlertidige Toldforanstaltninger o. s. v. Samtidig turde det vel ikke være nogen større Hemmelighed, at de Midler, Regeringen har tilbudt til Krisens Lindring gennem den højtærede Handelsministers saakaldte „8 Punkter“, nok vil vise sig at være ret betydningsløse overfor den økonomiske Sot, der nu hærger vort Samfund. De nødstedte Erhverv har selv, idet de modtog Recepten paa denne særlig danske Krise-Patentmedicin, givet til Kende, at de nu saa hen til den kommende Toldlovsrevision som det sidste Halmstraa, de havde at klynge sig til. Enten man nu vilde imødekomme dem eller ikke, havde det dog været naturligt, om Hensyn hertil, om en Vurdering af vore industrielle Vilkaar i Nutid og Fremtid havde været indeholdt i de almindelige Bemærkninger, der ledsager den Toldlovsreform, som i November 1921 forelægges den danske Rigsdag og dermed den danske Offentlighed. Men ikke et Ord herom findes. Blot en almindelig Talemaade om „at føre Fortidens Linie videre“. Hvorhen da, spørger man uvilkaarlig? I Afgrunden? Eller til elysæiske Højder, som ganske vist skjuler sig for almindelige dødeliges Blik?

I Sandhed, den første halve Side af dette Lovforslags Bemærkninger rejser mange Spørgsmaal og besvarer ingen — besvarer heller ikke det Spørgsmaal, hvorledes den højtærede Stats- og Finansminister, som i